

REZOLUCJA PARLAMENTU EUROPEJSKIEGO (UE) 2022/1753**z dnia 4 maja 2022 r.****zawierająca uwagi stanowiące integralną część decyzji w sprawie absolutorium z wykonania budżetu Europejskiego Urzędu ds. Bezpieczeństwa Żywności (EFSA) za rok budżetowy 2020**

PARLAMENT EUROPEJSKI,

- uwzględniając swoją decyzję w sprawie absolutorium z wykonania budżetu Europejskiego Urzędu ds. Bezpieczeństwa Żywności za rok budżetowy 2020,
 - uwzględniając art. 100 Regulaminu i załącznik V do Regulaminu,
 - uwzględniając opinię przedstawioną przez Komisję Ochrony Środowiska Naturalnego, Zdrowia Publicznego i Bezpieczeństwa Żywności,
 - uwzględniając sprawozdanie Komisji Kontroli Budżetowej (A9-0115/2022),
- A. mając na uwadze, że według zestawienia dochodów i wydatków ⁽¹⁾ Europejskiego Urzędu ds. Bezpieczeństwa Żywności (zwanego dalej „Urzędem”) jego ostateczny budżet na rok 2020 wyniósł 103 023 255,80 EUR, co stanowi wzrost o 27,60 % w porównaniu z 2019 r., głównie z powodu wzrostu wydatków operacyjnych związanych z Urzędem; mając na uwadze, że budżet Urzędu pochodzi głównie z budżetu Unii;
- B. mając na uwadze, że w swoim sprawozdaniu dotyczącym rocznego sprawozdania finansowego Urzędu za rok budżetowy 2020 (zwanym dalej „sprawozdaniem Trybunału”) Trybunał Obrachunkowy (zwany dalej „Trybunałem”) stwierdza, iż uzyskał wystarczającą pewność, że roczne sprawozdanie finansowe Urzędu jest wiarygodne oraz że operacje leżące u jego podstaw są legalne i prawidłowe;

Zarządzanie budżetem i finansami

1. z zadowoleniem zauważa, że starania związane z monitorowaniem budżetu w ciągu roku budżetowego 2020 doprowadziły do osiągnięcia wskaźnika wykonania budżetu w wysokości 100 %, co stanowi niewielki wzrost o 0,01 % w porównaniu z rokiem 2019; odnotowuje ponadto, że wskaźnik wykonania w odniesieniu do środków na płatności wyniósł 88,41 %, co stanowi spadek o 3,04 % w porównaniu z rokiem 2019;

Wyniki

2. z zadowoleniem stwierdza, że Urząd przyczynia się do poprawy bezpieczeństwa łańcucha żywnościowego i paszowego w Unii oraz podejmuje znaczne wysiłki, aby zapewnić unijnym podmiotom zarządzającym ryzykiem kompleksowe, niezależne i aktualne doradztwo naukowe w kwestiach związanych z łańcuchem żywnościowym, jasno informować opinię publiczną o wynikach swojej działalności i informacjach stanowiących ich podstawę, a także współpracować z zainteresowanymi stronami i partnerami instytucjonalnymi w celu promowania spójności i zaufania do systemu bezpieczeństwa żywności;
3. podkreśla, że w 2020 r. Urząd sfinalizował 697 zapytań, wydając opracowania naukowe, sprawozdania techniczne i publikacje uzupełniające; z zadowoleniem przyjmuje terminowe wspieranie decydentów politycznych przez Urząd, jeżeli chodzi o dostarczanie danych naukowych zgodnie z mandatami udzielonymi przez Parlament, w tym zewnętrznych raportów naukowych i raportów ze zdarzeń, głównie w dziedzinie zdrowia i dobrostanu zwierząt, zdrowia pszczoł, dobrostanu królików, transportu zwierząt i oporności na środki przeciwdrobnoustrojowe;
4. podkreśla znaczenie odpowiedzialnego, etycznego i aktualnego, opartego na podstawach naukowych podejścia do poprawy dobrostanu zwierząt; w związku z tym z zadowoleniem przyjmuje prace Urzędu nad przygotowaniem strategii „Od pola do stołu”;

(¹) Dz.U. C 114 z 31.3.2021, s. 69.

5. przypomina, że w 2020 r. Parlament przyjął dwa sprzeciwy wobec przedłużenia okresów zatwierdzenia składników czynnych, które są stosowane w pestycydach, ale spełniają kryteria graniczne i w związku z tym nie powinny być dopuszczone do stosowania w Unii^(?); wzywa Urząd, aby szybciej sporządzał oceny wszystkich projektów sprawozdań z przeglądu składników czynnych oraz dołożył wszelkich starań w celu przyspieszenia procesu ponownej oceny przez raportujące państwa członkowskie, żeby uniknąć jakiegokolwiek nowego przedłużenia okresów stosowania niebezpiecznych pestycydów; podkreśla, że szczególnie niepokojące są zaległości w ponownej ocenie biocydów oraz że konieczne są wzmożone wysiłki w celu rozwiązania tego problemu;
6. zauważa z zadowoleniem, że Urząd przechodzi na nowatorskie technologie, obejmujące nowe alternatywne metody i sztuczną inteligencję, aby uzupełnić metody testowania wykorzystujące zwierzęta; docenia, że Urząd wraz z Europejską Agencją Chemikaliów, Europejskim Centrum ds. Zapobiegania i Kontroli Chorób i pięcioma innymi agencjami przeprowadził testy warunków skrajnych swoich systemów technologii informacyjno-komunikacyjnych (ICT) przed wprowadzeniem pełnej telepracy, co dało dodatkową pewność co do funkcjonowania systemów ICT przed przejściem na system kompleksowej pracy zdalnej; zachęca Urząd, aby zwiększył wysiłki na rzecz dalszej ochrony dobrostanu zwierząt i promował stosowanie metod badań bez udziału zwierząt, w tym we współpracy z innymi instytucjami;
7. z zadowoleniem przyjmuje ukończenie sprawozdania podsumowującego Unii na temat oporności na środki przeciwdrobnoustrojowe w odniesieniu do odzwierzęcych bakterii chorobotwórczych i bakterii wskaźnikowych u ludzi, zwierząt i w pożywieniu, opracowanego przez Urząd wraz z Europejskim Centrum ds. Zapobiegania i Kontroli Chorób; zwraca w związku z tym uwagę na problem rosnącej oporności tych bakterii na powszechnie stosowane antybiotyki;
8. zauważa, że Urząd stosuje kluczowe wskaźniki skuteczności działania (KPI) w swoim kompleksowym podejściu do zarządzania opartego na wynikach, aby mierzyć wartość dodaną wynikającą z jego działalności, w szczególności w odniesieniu do wymiany informacji naukowych; zauważa ponadto, że Urząd wykorzystuje inne kluczowe wskaźniki skuteczności działania w celu poprawy zarządzania budżetem; odnotowuje, że w 2020 r. usunięto sześć wskaźników i dodano dwa;
9. zauważa, że Urząd jest zaangażowany w prowadzenie swojej podstawowej działalności i w 2020 r. rozpoczął przygotowania do wdrożenia rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2019/1381^(?), mające na celu opracowanie nowych procesów, przegląd struktury personelu oraz wykorzystanie swoich możliwości w zakresie technologii i zarządzania informacjami; odnotowuje również, że w 2020 r. Urząd był w stanie ograniczyć wpływ pandemii na swoje wyniki, przy jedynie niewielkim spadku wydajności, dzięki gotowości technologicznej Urzędu do odpowiednio wczesnego przejścia z fizycznego na cyfrowe środowisko pracy; zauważa ponadto, że w 2020 r. Urząd nadal opracowywał swoją strategię do roku 2027; wzywa Urząd do przedstawienia organowi udzielającemu absolutorium sprawozdania z rozwoju sytuacji w tym zakresie;

(?) Rezolucja Parlamentu Europejskiego z dnia 26 listopada 2020 r. w sprawie rozporządzenia wykonawczego Komisji (UE) 2020/1511 z dnia 16 października 2020 r. zmieniającego rozporządzenie wykonawcze (UE) nr 540/2011 w odniesieniu do przedłużenia okresów zatwierdzenia substancji czynnych: amidosulfuron, bifenoks, chlorotoluron, kłofentezyna, chlomazon, cypermetryna, daminozyd, deltametryna, dikamba, difenokonazol, diflufenikan, fenoksaprop-P, fenpropidyna, fludioksonil, flufenacet, fostiazat, indoksakarb, lenacyl, MCPA, MCPB, nikosulfuron, oleje parafinowe, pikloram, prosulfokarb, siarka, triflusaluron i tritosulfuron (Dz.U. C 425 z 20.10.2021, s. 87) oraz rezolucja Parlamentu Europejskiego z dnia 10 czerwca 2021 r. w sprawie rozporządzenia wykonawczego Komisji (UE) 2021/745 z dnia 6 maja 2021 r. zmieniającego rozporządzenie wykonawcze (UE) nr 540/2011 w odniesieniu do przedłużenia okresów zatwierdzenia substancji czynnych: siarczan glinowo-amonowy, krzemian glinu, beflubutamid, bentiawalikarb, bifenazat, boskalid, węglan wapnia, kaptan, dwutlenek węgla, cymoksanil, dimetomorf, etefon, wyciąg z krzewu herbacianego, famoksadon, pozostałości destylacji tłuszczu, kwasy tłuszczowe C7–C20, flumioksazyna, fluoksastrobina, flurochloridon, folpet, formetanat, kwas gibberelinowy, gibbereliny, heptamaloksyloglukan, proteiny hydrolizowane, siarczan żelaza, metazachlor, metrybuzyna, milbemektyna, Paecilomyces lilacinus szczep 251, fenmedifam, fosmet, pirymifos metylu, oleje roślinne/olej rzepakowy, wodorowęglan potasu, propamokarb, protiokonazol, piasek kwarcowy, olej z ryb, środki odstraszające zapachem pochodzenia roślinnego lub zwierzęcego/tłuszcz owczy, S-metolachlor, feromony łuskoskrzydłych o łańcuchach prostych, tebukonazol i mocznik (Dz.U. C 67 z 8.2.2022, s. 75).

(?) Rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2019/1381 z dnia 20 czerwca 2019 r. w sprawie przejrzystości i zrównoważonego charakteru unijnej oceny ryzyka w łańcuchu żywnościowym oraz zmieniające rozporządzenia (WE) nr 178/2002, (WE) nr 1829/2003, (WE) nr 1831/2003, (WE) nr 2065/2003, (WE) nr 1935/2004, (WE) nr 1331/2008, (WE) nr 1107/2009, (UE) 2015/2283 oraz dyrektywę 2001/18/WE (Dz.U. L 231 z 6.9.2019, s. 1).

10. z zadowoleniem przyjmuje starania Urzędu, aby zacieśnić współpracę z innymi agencjami unijnymi, zwłaszcza skupienie się na dzieleniu się wiedzą i najlepszymi praktykami oraz analizie potencjalnych synergii przez tworzenie sieci w takich dziedzinach jak planowanie zamówień, technologie informacyjno-komunikacyjne, sztuczna inteligencja, komunikacja zewnętrzna i zarządzanie zasobami ludzkimi; zauważa, że Urząd podjął takie działania z Europejskim Centrum ds. Zapobiegania i Kontroli Chorób, Europejską Agencją Chemikaliów, Europejską Agencją Leków i Europejską Agencją Środowiska;
11. w odniesieniu do uwag dotyczących działań następczych w związku z absolutorium za rok 2019 zauważa, że Urząd zdecydowanie zgadza się z celem polegającym na cyfryzacji agencji unijnych; odnotowuje, że zgodnie ze swoją strategią na rok 2027 Urząd zamierza nadal inwestować w cyfryzację procesów i modernizować istniejącą infrastrukturę informatyczną, aby zmaksymalizować współpracę i wymianę wiedzy w Urzędzie i poza nim i tym samym zapewnić szerszy, skuteczniejszy i szybszy dostęp do wiedzy naukowej; zauważa ponadto, że Urząd przyczynia się do realizacji strategii cyfrowej Komisji, uczestnicząc w inicjatywie współpracy Agencji Polityki Zdrowotnej i Komisji Europejskiej prowadzonej przez Dyрекcję Generalną ds. Zdrowia i Bezpieczeństwa Żywności, dążącej do zwiększenia wydajności przez synergję i współpracę w zakresie dostarczania wspólnych rozwiązań cyfrowych;

Polityka kadrowa

12. zauważa, że 31 grudnia 2020 r. plan zatrudnienia zrealizowano w 97,46 %, przy czym powołano pięciu urzędników i 340 pracowników na czas określony na 354 stanowiska zatwierdzone w budżecie Unii (w porównaniu z 320 zatwierdzonymi stanowiskami w 2019 r.); zauważa, że ponadto w 2020 r. dla Urzędu pracowało 122 pracowników kontraktowych i 14 oddelegowanych ekspertów krajowych;
13. zwraca się do Komisji o przyznanie Urzędowi, w należycie uzasadnionych przypadkach, możliwości zatrudniania pracowników kontraktowych powyżej liczby przewidzianej w planach zatrudnienia, na czas określony i bez przekraczania uzgodnionej rocznej puli środków budżetowych Urzędu; uważa, że dzięki takiej elastyczności szybciej zmniejszyłyby się skumulowane zaległości w pracy i opóźnienia w zamykaniu bieżących dossier wynikające z braku zasobów ludzkich; podkreśla, że wspomniani pracownicy kontraktowi muszą oczywiście przestrzegać zasad niezależności Urzędu;
14. uważa, że rolą Urzędu, gdy przeprowadza własne analizy naukowe, jest aktywne poszukiwanie ekspertów wysokiego szczebla i przekonanie ich do wzięcia udziału w jego pracach poprzez uznanie znaczenia i wiarygodności ich recenzowanych badań, zgodnie z art. 8 ust. 5 rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (WE) nr 1107/2009 (*);
15. odnotowuje równowagę kobiet i mężczyzn wśród członków kierownictwa wyższego szczebla Urzędu, gdzie trzy z pięciu stanowisk (60 %) zajmują kobiety; z zaniepokojeniem zauważa brak równowagi płci wśród członków zarządu Urzędu, gdzie 12 pracowników z 15 (80 %) to mężczyźni; odnotowuje równowagę kobiet i mężczyzn wśród ogółu pracowników Urzędu, gdzie 285 pracowników z 467 (61,03 %) to kobiety; apeluje do Komisji i państw członkowskich, by podczas mianowania kandydatów na członków zarządu Agencji zwracały uwagę na zapewnienie równowagi płci;
16. zauważa, że Urząd kontynuował działalność i był w stanie zrealizować swój program prac pomimo pandemii COVID-19; zauważa jednak, że w budżecie Urzędu wprowadzono zmiany polegające na zmniejszeniu środków na zobowiązania i środków na płatności o 5 000 000 EUR z powodu wpływu pandemii COVID-19 na wyjazdy służbowe, szkolenia, dostawy energii, konserwację i odwoływanie fizycznych spotkań; zauważa, że Urząd odpowiednio odnotował spadek dochodów w związku z sytuacją epidemiczną;

(*) Rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (WE) nr 1107/2009 z dnia 21 października 2009 r. dotyczące wprowadzania do obrotu środków ochrony roślin i uchylające dyrektywy Rady 79/117/EWG i 91/414/EWG (Dz.U. L 309 z 24.11.2009, s. 1).

17. zauważa, że Urząd z zadowoleniem przyjmuje zalecenie organu udzielającego absolutorium i jest w pełni świadomy, że należy zapewnić lepszą równowagę geograficzną w organizacji, zwłaszcza w drodze włączenia obywateli państw członkowskich, które przystąpiły do Unii w 2004 r.; odnotowuje, że Urząd prowadzi obecnie szereg ukierunkowanych inicjatyw mających na celu zwiększenie jego atrakcyjności i poprawę równowagi narodowościowej; zwraca uwagę, że Urząd koncentruje się w szczególności na zwiększaniu swojej widoczności, w czym wspierają go Departament Komunikacji i Współpracy, sieć agencji UE, jak również inne agencje międzynarodowe i organizacje partnerskie; zauważa, że Urząd pracuje również nad ukierunkowanym rozpowszechnianiem informacji o wakatach w krajach niedostatecznie reprezentowanych, aby zwiększyć pulę kandydatów, i wykorzystuje do tego LinkedIn, portale ofert pracy i wsparcie krajowych punktów kontaktowych; wzywa Urząd do informowania organu udzielającego absolutorium o rozwoju sytuacji w tym zakresie;

Zamówienia

18. zauważa, że Urząd był zaangażowany w działania sieci urzędników ds. zamówień publicznych (NAPO) i przyczynił się w znacznym stopniu do realizacji jej programu prac na 2020 r. – ogłosił i podpisał siedem między agencyjnych zaproszeń do składania ofert w 2020 r., co przyniosło szacunkowe oszczędności w wysokości 2,1 mln EUR w budżecie Unii; odnotowuje, że Urząd przeprowadził siedem z dziewięciu procedur między agencyjnych, co przyniosło szacunkowe oszczędności w łącznej wysokości 2,4 mln EUR; z zadowoleniem przyjmuje stałą współpracę Urzędu z innymi agencjami unijnymi, takimi jak Europejska Agencja Chemikaliów, Europejskie Centrum ds. Zapobiegania i Kontroli Chorób, Europejska Agencja Leków i Europejska Agencja Środowiska, w celu określenia możliwości wspólnego udzielania zamówień dotyczących ogólnych zagadnień naukowych; wzywa Urząd do przedstawienia organowi udzielającemu absolutorium informacji o rozwoju sytuacji w tym zakresie;

Zapobieganie konfliktom interesów i zarządzanie nimi oraz przejrzystość

19. uznaje istniejące środki i bieżące starania Urzędu na rzecz zapewnienia przejrzystości, zapobiegania konfliktom interesów i zarządzania nimi oraz ochrony sygnalistów; ubolewa, że Urząd nie publikuje w internecie życiorysów swoich pracowników; zachęca Urząd do podjęcia działań w tym zakresie;
20. sprzyja większej przejrzystości wobec zainteresowanych podmiotów, zwłaszcza ze społeczności organizacji pozarządowych; popiera strategiczny cel Urzędu, jakim jest dalsze wspieranie partnerstw z innymi agencjami, a także z organizacjami międzynarodowymi i państwami trzecimi, na rzecz unijnego ekosystemu „Jedno zdrowie”, a jednocześnie kontynuowanie współpracy z zainteresowanymi stronami i społeczeństwem za pośrednictwem odpowiednich platform i forów, co powinno przynieść dodatkowe korzyści skali;
21. docenia wysiłki Urzędu mające na celu rozwianie obaw dotyczących konfliktu interesów jego pracowników; zauważa, że można jeszcze bardziej wzmocnić normy dotyczące konfliktu interesów;
22. zauważa, że w 2020 r. Urząd zidentyfikował 31 konfliktów interesów na poziomie rocznych deklaracji interesów dotyczących ekspertów zewnętrznych i zajął się nimi; odnotowuje, że Urząd podjął decyzję o wykluczeniu jednego eksperta z członkostwa w grupie naukowej Urzędu; wzywa Urząd, aby nadal starał się wykrywać konflikty i potencjalne konflikty interesów oraz zarządzał nimi, a także informował o nich organ udzielający absolutorium;
23. w odniesieniu do uwag w następstwie absolutorium za rok 2019 dotyczących sprawy prowadzonej przez Europejskiego Rzecznika Praw Obywatelskich zauważa, że Urząd rozważa opracowanie wewnętrznych procedur zapobiegających dostępowi do informacji poufnych w przypadku, gdy otrzyma informacje, że po zakończeniu pracy pracownik przenosi się do innego miejsca pracy poza Urzędem; wzywa Urząd do przedstawienia informacji o rozwoju sytuacji w tym zakresie;

Reakcja na COVID-19 i ciągłość działania

24. zauważa, że Urząd kontynuował działalność i był w stanie zrealizować swój program prac pomimo pandemii COVID-19; zauważa jednak, że w budżecie Urzędu wprowadzono zmiany polegające na zmniejszeniu środków na zobowiązania i środków na płatności o 5 000 000 EUR z powodu wpływu pandemii COVID-19 na wyjazdy służbowe, szkolenia, dostawy energii, konserwację i odwoływanie fizycznych spotkań; zauważa, że Urząd odpowiednio odnotował spadek dochodów w związku z sytuacją epidemiczną;

25. przyjmuje do wiadomości oświadczenie Urzędu, że jego struktura zarządzania i programu prac pozostała w pełni operacyjna pomimo ograniczeń i izolacji spowodowanych pandemią COVID-19 oraz że Urząd kontynuował działalność i był w stanie zrealizować swój program prac; przyjmuje do wiadomości zmiany wprowadzone do budżetu Urzędu, polegające na zmniejszeniu zobowiązań i płatności oraz odpowiednim zmniejszeniu dochodów, w następstwie szczegółowej analizy oceny wpływu SARS-CoV-2 przeprowadzonej przez Urząd we współpracy z Dyrekcją Generalną ds. Zdrowia i Bezpieczeństwa Żywności;

Kontrola wewnętrzna

26. zauważa, że Urząd przeprowadził ocenę swoich systemów kontroli wewnętrznej za rok sprawozdawczy i doszedł do wniosku, że ogólnie rzecz biorąc, wszystkie elementy i zasady kontroli wewnętrznej były zostały wprowadzone i funkcjonowały zgodnie z założeniami; z zadowoleniem przyjmuje fakt, że Urząd określił jednak szereg środków, które zostaną podjęte w celu dalszego wzmocnienia zarządzania informacjami szczególnie chronionymi, architektury procesów Urzędu, metodyki zarządzania procesami oraz zarządzania ryzykiem i kontroli wewnętrznej;
27. zauważa, że Służba Audytu Wewnętrznego przeprowadziła audyt dotyczący oceny i przyjmowania wyników badań naukowych w dziedzinie składników żywności i opakowań, a w październiku 2020 r. przedstawiła Urzędowi sprawozdanie końcowe; odnotowuje, iż Służba Audytu Wewnętrznego stwierdziła, że chociaż proces oceny i przyjmowania wyników badań naukowych w dziedzinie składników żywności i opakowań jest ogólnie odpowiednio zaprojektowany, skuteczny i efektywny, to w wyniku audytu zgłoszono jedną bardzo ważną uwagę dotyczącą uchybienia pod względem skutecznego i terminowego wdrażania ponownej oceny dodatków do żywności i enzymów;
28. zauważa, że w październiku 2020 r. Służba Audytu Wewnętrznego rozpoczęła audyt wewnętrzny dotyczący postępowań o udzielanie zamówień i procedury udzielania dotacji w Urzędzie; odnotowuje, że audyt, który obejmuje postępowania o udzielanie zamówień i procedurę udzielania dotacji sfinalizowane w latach 2019 i 2020, został opublikowany w pierwszym półroczu 2021 r.;

Inne uwagi

29. zauważa, że Urząd stara się zapewnić oszczędne i przyjazne dla środowiska miejsca pracy; odnotowuje przyjęcie przez Urząd rozwiązań strukturalnych i dotyczących instalacji mających na celu zmniejszenie zużycia energii, i wody oraz emisji CO₂;
30. zauważa starania Urzędu na rzecz wykorzystania platform mediów społecznościowych jako głównego narzędzia rozpowszechniania materiałów komunikacyjnych, aby docierać do zainteresowanych stron i obywateli; zwraca uwagę, że działania Urzędu w mediach społecznościowych przyniosły dobre wyniki, gdyż liczba osób śledzących na jego kontakach w mediach społecznościowych wzrosła o prawie 30 % w porównaniu z 2019 r.; odnotowuje, że w 2020 r. Urząd kontynuował wdrażanie planu działania w zakresie nauk społecznych, który zapewnia Urzędowi lepsze zrozumienie postrzegania ryzyka przez obywateli i ich potrzeb informacyjnych, a to z kolei umożliwia bardziej ukierunkowaną i skuteczną komunikację ryzyka; zauważa ponadto, że Urząd nadal inwestował w swoją stronę internetową i publikacje cyfrowe, przy czym w 2020 r. wprowadzono konkretne usprawnienia, które obejmowały migrację hostingu strony internetowej Urzędu do chmury Amazon Web Services, a także aktualizację systemu zarządzania treścią Drupal 8; wzywa Urząd do przedstawienia informacji na temat rozwoju strategii komunikacyjnej i transformacji cyfrowej;
31. w odniesieniu do innych uwag towarzyszących decyzji w sprawie absolutorium, które mają charakter przekrojowy, odsyła do swojej rezolucji z dnia 4 maja 2022 r. ⁽³⁾.

⁽³⁾ Teksty przyjęte, P9_TA(2022)0196.